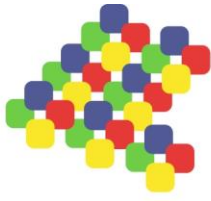

Sociaal Veiligheidsbeleid

van PrO Hardenberg

Informatie over [ons beleid tegen] pesten
voor docenten, ouders en leerlingen

Sociaal Veiligheidsbeleid

van PrO Hardenberg 2017

Dynamisch onderwijs in een veilige omgeving

Inhoudsopgave

1. Vooraf 4
2. Pesten
 - Wat is pesten?
 - Hoe wordt er gepest?
 - De gepeste leerling
 - De pester
 - De meelopers en de andere leerlingen
 - Het aanpakken van pesten
3. Het pestprotocol
 - Uitgangspunten
 - De vijfsporenaanpak
 - Preventieve maatregelen
4. Het stappenplan na een melding van pesten
 - De mentor
 - De zorgcoördinator-orthopedagoog
 - Het pestproject
 - Schorsing
 - Schoolverwijdering
 - De taak van docenten en overig personeel
5. Digitaal pesten ofwel Cyberpesten
 - Wat is cyberpesten?
 - Hoe wordt er gepest?
 - Regels en afspraken op school
 - Het stappenplan na een melding van cyberpesten
6. Bijlagen
 - Bijlage I (Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling en de leerling die pest)
 - Bijlage II (Tips voor leerlingen om veilig te internetten)
 - Bijlage III (Links voor bruikbare adressen bij cyberpesten)
 - Bijlage IV (Poster 5 G's)

1 Vooraf

1 Vooraf

Dit is het sociaal veiligheidsplan inclusief een pestprotocol van PrO Hardenberg. PrO Hardenberg is een kleine school waar een vertrouwde en veilige leer-, werk- en leefomgeving voorop staan. Enerzijds bevat het plan richtlijnen bij geconstateerd pestgedrag, anderzijds staan er ook voorwaarden en activiteiten in die pesten kunnen voorkomen.

Met de jaren hebben we gemerkt, dat alles wat we willen doen voor onze leerlingen valt of staat bij de signalering en/of melding van pestgedrag. De signalering en melding schieten nog te vaak tekort, zodat de leerling met zijn probleem alleen blijft staan.

Dit document is erop gericht om alle volwassenen (het personeel, externen en de ouders/verzorgers) en liefst ook leerlingen op de hoogte te brengen, van alles wat de school wil doen om een zo veilig mogelijk schoolklimaat te scheppen.

De acties die we ondernemen zijn niet statisch. Afhankelijk van alle andere ontwikkelingen binnen de school, zal ook het handelen rond pesten zich verder ontwikkelen. In dat geval zal dit protocol aangepast worden.

Voor de tekst van dit protocol is gedeeltelijk gebruik gemaakt van het pestprotocol van het Don Bosco College, die weer gebruik hebben gemaakt van pestprotocollen van andere scholen.

Team PrO Hardenberg, maart 2017

2 Pesten

- Wat is pesten?
- Hoe wordt er gepest?
- De gepeste leerling
- De pester
- De meelopers en de andere leerlingen
- Het aanpakken van pesten

2Pesten

Wat is pesten?

We spreken van pestgedrag als dezelfde leerling herhaaldelijk en langdurig bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend.

Over de redenen waarom mensen zich agressief gedragen, bestaan allerlei theorieën. Volgens de ene theorie is geweld een onontkoombaar verschijnsel, dat op zijn best op een acceptabele wijze kan worden gekanaliseerd, volgens een andere theorie komt geweld voort uit frustratie en kan dit worden voorkomen door ontevredenheid weg te nemen, de agressie opwekkende omgeving om te vormen en reflectie op het gedrag te stimuleren.

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen.

Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen. Zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten docenten en anderen niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan. Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben echter een taak (samen met de ouders en de leerlingen zelf) bij het tegengaan van pesten.

Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben.

Voor mentoren betekent het dat ze groepsgesprekken houden, aandacht hebben voor de groepssfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden.

Hoe wordt er gepest?

Met woorden: vernederen, belachelijk maken

schelden

dreigen

met bijnamen aanspreken

gemene briefjes, mailtjes, appen naar elkaar, andere apps met chatfunctie

en social media

[vervolg]

Lichamelijk: trekken aan kleding, duwen en sjoeren
schoppen en slaan
krabben en aan haren trekken
wapens gebruiken

Achtervolgen: opjagen en achterna lopen
in de val laten lopen, klem zetten of rijden, opsluiten

Uitsluiting: doodzwijgen en negeren
uitsluiten van feestjes
bij groepsopdrachten
in groepsapps

Stelen en vernielen:

afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen
kliederen op boeken
banden lek prikken / fiets beschadigen

Afpersing: dwingen om geld of spullen af te geven
het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen

De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties.

Leerlingen die gepest worden doen vaak andere dingen of hebben iets wat anders is dan de meeste van hun leeftijdgenoten: ze bespelen een ander instrument, doen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet of ze praten ABN in plaats van dialect.

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte
- angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- het probleem lijkt onoplosbaar
- het idee dat het niet mag klikken

Mogelijke signalen van gepest worden [ook van belang voor ouders]

- Niet meer naar school willen
- Niet meer over school vertellen thuis
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden
- Slechtere resultaten op school dan vroeger
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben
- De verjaardag niet willen vieren
- Niet buiten willen spelen
- Niet alleen een boodschap durven doen
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
- Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven

De pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken.

Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig want het slachtoffer vraagt er immers om gepest te worden. Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie
- Een vaak gevoelde anonimiteit [ik besta niet] als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school [slechte cijfers of een laag niveau]
- Een zwak gevoel van autonomie [te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid]

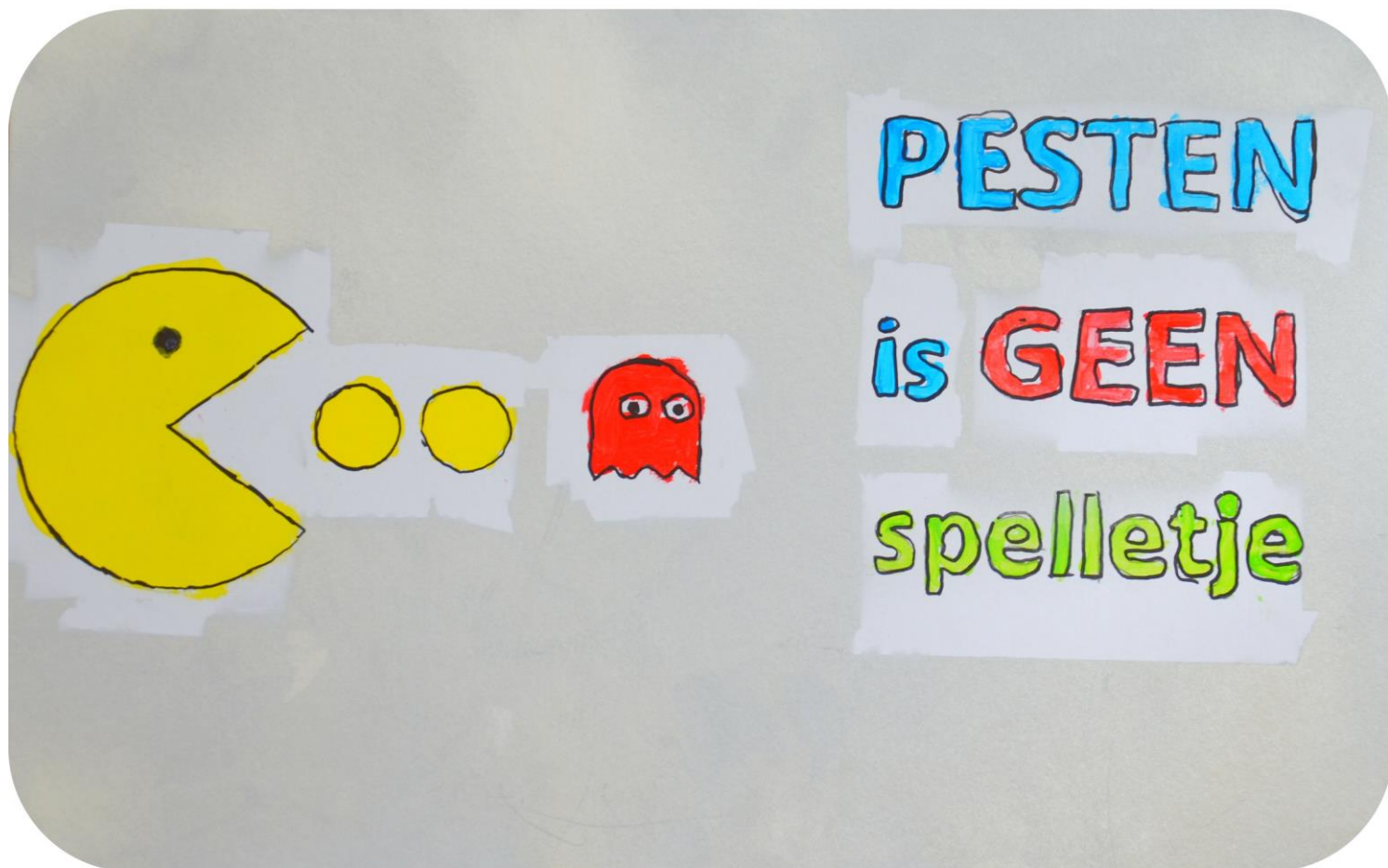
De meelopers en andere leerlingen [omstanders]

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen.

De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest [omstanders]. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

Het aanpakken van pesten

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. De grote vraag is hoe dat het beste kan en vooral ook hoe we dat als team het beste kunnen aanpakken.

Dennis Meiringh & Frank Kamermans M1 2017

3 Het pestprotocol

- Uitgangspunten
- De vijfsporenaanpak
- Preventieve maatregelen

Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordiging van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken.

Uitgangspunten

Een dergelijk protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; docenten, onderwijsondersteunend personeel, ouders/verzorgers en leerlingen. Met elkaar zullen we moeten samenwerken om de problemen rond pesten aan te pakken.
2. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
3. Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestprotocol).
5. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

De vijfsporenaanpak

De school heeft kennis genomen van de vijfsporenaanpak en wenst hier verder mee te werken. Dit houdt in:

De algemene verantwoordelijkheid van de school

- De school zorgt dat de directie, de mentoren en de docenten voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.

Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt

- Het probleem wordt serieus genomen
- Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurt
- Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen
- Het aanbieden van hulp door de mentor/zorgcoördinator-orthopedagoog

Het bieden van steun aan de pester

- Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester.
- De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen
- Wijzen op gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag

[vervolg] • Het aanbieden van hulp door de mentor/zorgcoördinator-orthopedagoog

Het betrekken van de middengroep bij het probleem

De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier in de toekomst op terug.

Het bieden van steun aan de ouders

- Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen
- De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken
- De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind
- De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners

De ouders van leerlingen die gepest worden, hebben soms moeite met het idee, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Echter een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een training aan bijdragen.

Preventieve maatregelen

Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Tevens bespreekt de mentor in zijn klas het pestprotocol. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.

In de leerjaren 1 t/m 3 wordt aandacht besteed aan pesten in één of meerdere lessen vanuit de methode Rondom Baaz. Rondom Baaz is een methode speciaal geschreven voor het Praktijkonderwijs. Elk leerjaar heeft een eigen map met daarin een dertigtal lessen gericht op de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen, waarbij de leerlingen van elkaar leren verantwoordelijk te denken en te doen. De leerlingen leren hier te werken volgens de 5 G's. (Gebeurtenis-Gedachte-Gevoel-Gedrag-Gevolg). Dit is een belangrijke vaardigheid in het aanleren van positief denken en doen. Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en omstanders benoemd. De lessen over pesten vanuit de Rondom Baaz methode kunnen dan eerder naar voren worden gehaald.

4 Het stappenplan

na een melding van pesten

- De mentor
- De zorgcoördinator-orthopedagoog
- Het pestproject
- Schorsing
- Schoolverwijdering
- De taak van docenten en overig personeel

A. De mentor

1. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband of bij 2 verschillende klassen, praat de mentor(en) eerst met de gepeste en later met de pester apart. Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in **bijlage I en IV 5 G's [Rondom Baaz]**. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen. De mentor maakt een korte melding ervan in SOM. Wanneer de situatie daarom vraagt worden ouder(s) ook op de hoogte gesteld.
2. De mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.
3. De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groeps lid heeft.
4. Wanneer het pesten structureel en/of terugkomend voorkomt dan wordt het gerapporteerd in SOM en gemeld bij het leerjaar overleg. Bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten, het klassenverband en leerjaar overleg overstijgt dan wordt het overgedragen aan de zorgcoördinator-orthopedagoog.

B. De zorgcoördinator-orthopedagoog

1. De zorgcoördinator-orthopedagoog neemt de rol van de mentor over.
2. Hij/zij heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart, of organiseert direct een gesprek tussen beiden. Ook worden ouders ingelicht over het gesprek.
3. In het contact met de pester is het doel driedig, namelijk:
 - confronteren
 - mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
 - helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten
4. In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij/zij sociaal gedrag vertoont, waardoor hij/zij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
5. Hij/zij adviseert zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste, hulp op vrijwillige basis.
6. Hij/zij stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.
7. Hij/zij bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
8. Hij/zij koppelt alle informatie weer terug naar de mentor.

Kim Snoeijer M2 2017

C. Het pestproject

Wanneer de pester opnieuw in pestgedrag vervalt, wordt hij/zij ertoe verplicht om extern een sociaal vaardigheidstraining te volgen. Dit vindt plaats in de eigen tijd en dus niet tijdens schooltijd. Het doel van dit programma is reflectie en het gevoelig maken van de pester voor wat hij/zij aanricht bij de gepeste leerling. De aanmelding voor de training gebeurt door school in samenspraak met ouders. De kosten van de training zijn voor ouders.

D. Schorsing

Wanneer het verplichte sociale vaardigheidstraining geen vruchten afwerpt (of niet gevolgd wordt), volgt een *interne of externe schorsing. De schorsing wordt uitgevoerd door de directeur. De vorm en lengte van de schorsing wordt bepaald a.d.h.v. de ernst van de situatie.

E. Schoolverwijdering

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen blijft volharden in het ongewenste pestgedrag liggen er geen perspectieven meer tot verandering. De school kan en wil geen verantwoordelijkheid meer nemen voor de veiligheid van de overige leerlingen. Er rest de school niets anders dan schoolverwijdering.

De taak van docenten en overig personeel

Docenten en overig personeel hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij mentor om hulp en overleg in gang te zetten.

*- Interne schorsing = De leerling is aanwezig op school maar is afgezonderd van de overige leerlingen. Hij/zij werkt aan een individueel programma buiten de klas en volgt ook geen pauze met medeleerlingen.

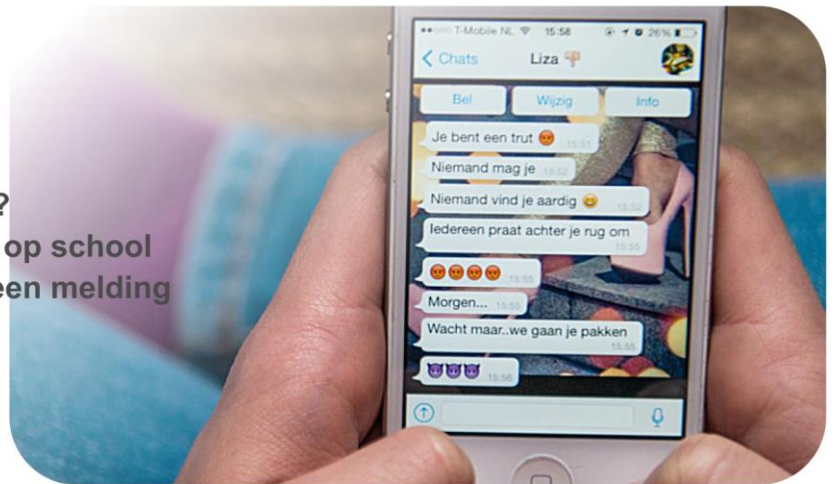
*- Externe schorsing = De leerling wordt voor x aantal dagen geschorst van school, hij/zij is deze geschorste dag(en) niet welkom in en rondom de school. De leerling krijgt wel (school)werk mee om in zijn/haar geschorste dag(en) te maken.

5 Digitaal pesten

ofwel cyberpesten

- Wat is cyberpesten?
- Hoe wordt er gepest?
- Regels en afspraken op school
- Het stappenplan na een melding

Wat is Cyberpesten?

Cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken via het internet en via mobiele telefoon. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking. *[zie bijlage II en III]*

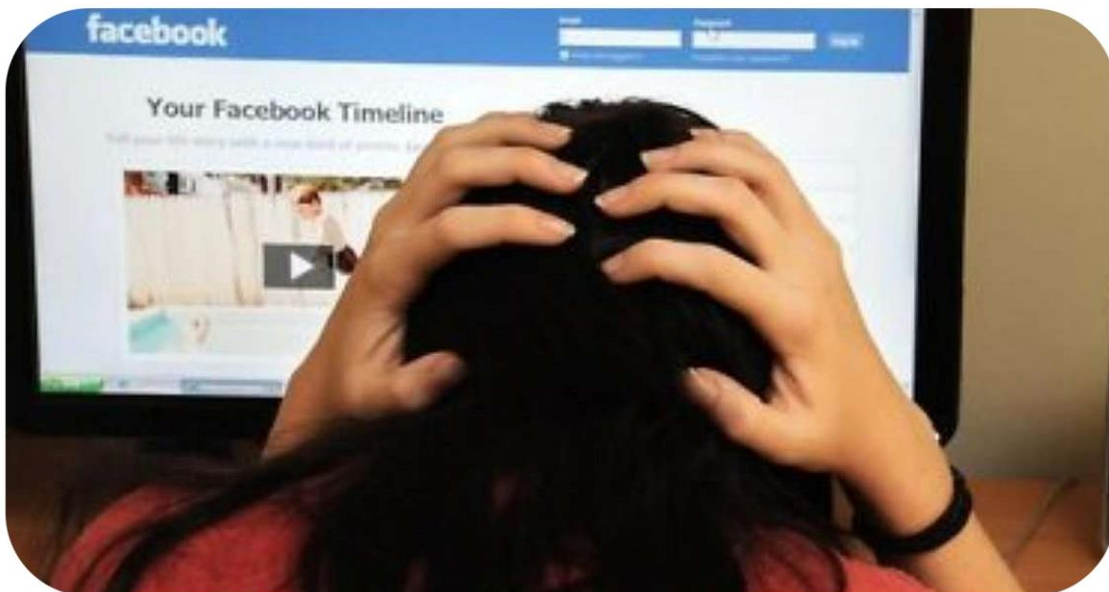
“Toen ik een half jaar geleden op een woensdagmiddag op Facebook ging, werd ik in tien minuten, veertien keer met de dood bedreigd, vertelt Janna (13). De dagen daarna stroomde mijn mailbox vol met berichten van een adres dat ik niet kende: “We komen je halen. Laat het licht maar aan ’s nachts”. Er was een groeps-app in mijn klas waarin een foto rond ging, waarop mijn hoofd op het lichaam van een pornomeisje was geplakt, daaronder stond: Deze hoer gaat sterven”.

Hoe wordt er gepest?

- Pest berichten via alle vormen van sociale media (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen, bedreigen, buitensluiten)
- Laster: foto's bewerken, nepprofielen maken en compromitterende foto's en filmpjes doorsturen.
- Stalking: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van haatberichten of het dreigen met geweld in chatrooms.
- Het tegenkomen van ongewenst materiaal zoals: porno en kinderporno, naaktfoto's, gewelddadig materiaal etc.
- Ongewenst contact met vreemden.
- Webcam-seks: beelden die ontvangen worden kunnen opgeslagen worden en te zijner tijd misbruikt worden
- Hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van pest-mail.

Digitaal pesten wordt niet als zodanig in de wet genoemd, maar smaad, laster, bedreiging, verspreiding van beelden, vernieling en afpersing, zijn wel opgenomen in het Wetboek van Strafrecht. Dat betekent dat een kind/jongere voor ernstige gevallen digitaal pesten naar de politie kan stappen voor het doen van een melding of aangifte.

Regels/afspraken op school betreft het maken van opnames of foto's
Op onze school, PrO Hardenberg, is het niet toegestaan dat leerlingen opnames (o.a. livestreaming) maken van leerlingen en/of het personeel binnen de school. Ook mogen foto's van medeleerlingen en/of personeel binnen de school niet zomaar op internet worden gezet, alleen met toestemming van de betreffende persoon.

Het stappenplan na een melding van cyberpesten

- 1. Bewaar de berichten.** Probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren. Vertel leerlingen hoe ze dat kunnen doen (afdrukken, selecteren en kopiëren, WhatsApp-gesprekken opslaan, screenshots maken).
- 2. Blokkeren van de afzender.** Leg de leerling zo nodig uit hoe hij/zij de pester kan blokkeren op sociale media.
- 3. School maakt kort verslag in SOM.** In het geval van herhaaldelijk pesten tussen 2 onder verantwoording van school vallende leerlingen, is het goed hier dossier van op te bouwen.
- 4. Neem contact op met de ouders van de gepeste en pestende leerling.** Geef de ouders voorlichting over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen. Het bespreken van pest incidenten tussen ouders en kind vinden wij belangrijk en zou ten alle tijden in het teken moeten staan van de-escalatie van het voorval.
- 5. Stopt het pesten niet!** School kan alleen een signalerende en begeleidende rol spelen naar de gepeste leerling toe, als deze zelf (en ook met hulp van ouders), het probleem willen oplossen i.p.v. laten escaleren. De mentor(en) van pester en gepeste spelen daar een centrale rol in.
- 6. Geen gewenst resultaat!** De pestcasus wordt door mentor of anders verwezen naar de zorgcoördinator-orthopedagoog. Ouders van zowel pester als gepeste worden hiervan op de hoogte gebracht. Ook overige teamleden worden op de hoogte gebracht wanneer zij betrokken zijn bij de leerling(en).
- 7. Als de hulp en begeleiding niet afdoende is.** Waar de verantwoordelijkheden en mogelijkheden van school ophouden en niet tot gewenst resultaat leiden, wordt de casus doorverwezen naar politie. Met ouders wordt gedeeld dat school niet bij machte is om binnen haar verantwoordelijkheid en mogelijkheid gepaste hulp te bieden en/of grip te krijgen op de situatie.

- De-escalatie stappen:

1. Benader de ander met een open houding
2. Laat de ander zijn of haar boosheid uiten door te luisteren
3. Samenvatten en vragen stellen
4. Begrip tonen
5. Informatie geven
6. Oplossing bieden/voordragen
7. Positief afsluiten

6 Bijlagen

- Bijlage I (Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling en leerling die pest)
- Bijlage II (Tips voor leerlingen om veilig te internetten)
- Bijlage III (Links voor bruikbare adressen bij cyberpesten)
- Bijlage IV (Poster 5 G's)

Bijlage I

Gespreksvoering voor bij pestgedrag (gepeste, pester, meelopers, omstanders, ouders, etc.)

Het gesprek wordt gevoerd a.d.h.v. de 5 G's (zie bijlage IV, Formulier 5 G's).

LSD-methode

- **Luisteren**

Het is hierbij belangrijk om ruimte te bieden voor ieders verhaal. Vragen als hoe?, wie?, waar?, wanneer? en hoe lang al? zijn van belang. De vraag of de gepeste ook een maatje of vriendje heeft is zinvol, eventueel kan hij/zij worden ingezet bij de oplossing.

- **Samenvatten**

Hiermee wordt duidelijk voor de spreker dat er naar hem/haar wordt geluisterd en dat hij/zij gehoord wordt.

- **Doorvragen**

Dit heeft als doel om het probleem goed in kaart te brengen.

+

C= Concretiseer

Probleemoplossing en afspraken maken!*

*

- De pester moet per direct de boodschap krijgen dat hij/zij op moet houden met pesten: 'Hou ermee op!'. De pester kan hierbij wel ondersteunt worden hoe hij/zij dit kan doen maar doorgaan met pesten is geen optie.

- Van belang is dat er een volgend contactmoment wordt afgesproken. Waarin gecheckt wordt of de gemaakte afspraken zijn nageleefd.

Bijlage II

Tips voor leerlingen

Wat kun je doen om digitaal pesten en misbruik te voorkomen?

- Bedenk dat niet alles waar is, wat je op het internet tegenkomt.
- Gebruik een apart mailadres om jezelf te registreren op websites. Kies een e-mailadres dat niet je eigen voor- en achternaam volledig weergeeft.
- Gebruik altijd een bijnaam als chat.
- Zorg dat je wachtwoorden geheim blijven en niet makkelijk te raden zijn. Als anderen wel binnen zijn gekomen, neem dan contact op met de beheerder van de site.
- Als je een vervelend gevoel hebt over iets wat je hebt gezien of meegemaakt, vertrouw dan op je gevoel en vertel het aan iemand die je vertrouwt.
- Blijf zelf respectvol naar anderen, scheld niet terug.
- Ga weg uit de chat als er iets vervelends gebeurt.
- Verwijder onbekende mensen uit je social media contactlijst (bijv. facebook, telefoon, instagram, whatsapp, etc.).
- Bel of mail niet zomaar met personen die je alleen van internet kent, spreek niet met ze af zonder dat je ouders dit weten.
- Verstuur zelf geen flauwe grappen, dreigmail of haatmail via social media.
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen van chatten kent. Let vooral op bij foto's van jezelf. Als je een foto op internet zet, kan deze gemakkelijk gekopieerd en op een andere website geplaatst worden. Zo kan hij jarenlang terug te vinden zijn. Foto's kunnen ook bewerkt worden.
- Wees zeer voorzichtig met het gebruik van je webcam. Jouw beelden kunnen worden opgeslagen en gebruikt worden om ze aan andere personen te laten zien of voor doeleinden gebruikt worden die jij niet wilt.

Wat kun je tegen cyberpesten en misbruik doen?

- Niet persoonlijk opvatten als het van mensen komt die je niet kent. De anonimiteit van internet maakt dat mensen makkelijker gaan schelden.
- Reageer niet op pestmails of andere digitale pesterijen. Verwijder de berichtjes / e-mail zo mogelijk zonder hem te openen. Als je niet reageert, gaan pesters vaak op zoek naar iemand anders om te pesten.
- Blokkeer de afzender. Als het gaat om whatsapp berichten op de mobiele telefoon, dan heb je soms de mogelijkheid om nummers te blokkeren.
- Bewaar de bewijzen. Maak een printscreen of sla ze op. Van het IP adres van de e-mail kan soms worden afgeleid, van welke computer de e-mail verzonden is. Een provider heeft vaak een helpdesk die klachten over nare mail aan kan nemen. Men heeft daar ook de technische mogelijkheden om na te gaan wie de mail heeft verstuurd. Bel de helpdesk op.
- Ga naar je mentor of zorgcoördinator-orthopedagoog toe op school. Deze zal je verder helpen om het pestgedrag te stoppen.
- Bij stalken kun je aangifte doen bij de politie. Het is strafbaar. Voor meer informatie over aangifte doen: www.meldknop.nl

Bijlage III

Links voor bruikbare adressen bij cyberpesten

Algemene zoekpagina's

- pesten.startkabel.nl
- pesten.startpagina.nl

Pesten

- **Pestweb.nl** Website van het APS met informatie, advies en tips over pesten voor kinderen, jongeren, ouders en leerkrachten.
- **Meldknop.nl** Een initiatief van Veilig Internetten en wordt ondersteund door de politie.
- * **Itsuptoyou.nu** It's up to you is een interactieve film die als interventie tegen cyberpesten wordt ingezet op scholen.
- **Cyberpesten.be** Educatieve website over pesten en cyberpesten.
- **Mediaopvoeding.nl** Op deze site geven deskundigen antwoord op al uw vragen over kinderen en media.
- **Helpwanted.nl** Een website over online seksueel misbruik van kinderen en jongeren. Je kunt dit hier melden. Je vindt ook informatie over wat het is, hoe je het kunt voorkomen en wat je kunt doen wanneer het je is overkomen. Ook ouders, docenten en andere opvoeders kunnen hier terecht.
- **Digibewust.nl**
Een informatieve site van het Ministerie van Economische zaken, over het veilig gebruik van internet.
- **Films met als thema pesten**
 - Bluebird (2004)
 - Mean creek (2005)
 - Mean girls (2006)
 - Ben-X (2007)
 - Cyberbully (2011)
 - *It's up to you

Bijlage IV

Poster 5 G's

Demi Ligtenberg & Chanell Schalen M1 2017